

🌿 תוכן עניינים 🌿

העמודים	מטרות משניות	הנושא הכללי
2 3 8 - 4 15 - 9 19 - 16 31 - 20	המרה פונמית-גרפית של כל צלילי האותיות עיצוב תקין של האותיות תוך עידוד לכתיבה תקשורתית החלפות סמנטיות הנובעות מהבחנה שמיעתית לקויה שימוש באותיות סופיות בכתב דפוס הקניה ותרגול להבחנה בין אותיות דומות c-5, (g-g)	אות לכל צליל עמוד ההנחיה: 1
33 34 35 36 37	פירוק מילים לצלילים במשחק מסלול זיהוי העיצור ללא תנועה במילה - באופן שמיעתי. חלוקת מילים לצירופים - באופן שמיעתי. הוספת הצליל השוואי במילים כתובות. כתיבת מילים בהתאם לפירוק הפונולוגי ואיתור העיצור.	עיבוד פונולוגי כבסיס לכתיבה עמוד ההנחיה: 32
39 40 41 43 - 42	הוספת ה"א (או אל"ף) במילים המסתיימות בתנועה קריאה בעיבוד מורפולוגי של מילים בשילוב סיומת ה"א כלל הכתיבה בנוגע לסיומת תּ בגוף נוכח בעבר תרגילי כתיבה וקריאה של משפטים עם מילים בסיומת ה"א	הוספת ה"א בסיומת מילים עמוד ההנחיה: 38
45 46 47 49 - 48	התנסות בהעתקת צורה מורכבת ומודעות לסוגי שגיאות הקניית שיטת "הצילום החכם" בהעתקה (ללא הומופונים) הקנייה ותרגול לשמירה על רווחים בין מילים העתקת משפטים לתרגול בנושאים שנלמדו	העתקה נבונה עמוד ההנחיה: 44
51 52 53 54 57 - 55	זיהוי התופעה, קריאת משפטים שבהם חיריק עם / בלי ניקוד זיהוי שמיעתי של צליל החיריק במילים מצוירות כרטיסים למשחק זיכרון - מנוקדות / ללא ניקוד בתוספת יו"ד סיומות יחיד/רבים תרגילי כתיבה של מילים והעתקת משפטים בתוספת יו"ד	הוספת יו"ד לצליל חיריק עמוד ההנחיה: 50
59 60 61 62 65 - 63	המרת מילים מנוקדות לכתב ללא ניקוד בתוספת ו"ו לחולם זיהוי שמיעתי של צליל החולם במילים מצוירות כרטיסים למשחק זיכרון - מנוקדות / ללא ניקוד בתוספת ו"ו סיומות יחיד/רבים תרגילי כתיבה של מילים והעתקת משפטים בתוספת ו"ו	הוספת ו"ו לצליל החולם עמוד ההנחיה: 58
67 68 71 - 69	צלילים דומים לאותיות שונות, הכרות, משחק "מוקש משותף" זיהוי והעתקה לאחר התמקדות באותיות ה"מוקשות"	מודעות להומופונים עמ' הנחיה: 66
73 74 76 - 75 80 - 77	זיהוי שמיעתי של צליל השורוק/קבוץ במילים מצוירות כרטיסים למשחק זיכרון - מנוקדות / ללא ניקוד בתוספת ו"ו בקרת משמעות והקשר בהבחנה בין צליל ו לצליל ו תרגילים לביסוס תוספת ו"ו לצליל השורוק/קבוץ	הוספת ו' לצליל השורוק עמוד ההנחיה: 72
83 - 82 84 86 - 85 87	רשימת פעלים סבילים בניקוד וללא ניקוד להיכרות ופעילויות הקניה ותרגול בכתיב המיליות "את" ו"אל" ונטיותיהן שימוש בנטיות "את" להסבר הפעלים בסביל בכתיב תקין קריאה, הבנה וכתיבה של פעלים בסביל ושיבוצם במשפט	הפעלים הסבילים עמוד ההנחיה: 81
89 91 - 90 92	תרגיל קריאה ללא ניקוד בהתחשב בכל אותיות הניקוד שנלמדו עבודות סיכום וחזרה על כל הנלמד בחוברת זו דף בקרה להכתבות "מילות הבוחן" לפני הלימוד ולאחריו	סיכום, חזרה ובקרה

- מערך א' -

בנושא "צלילים כתובים" המרה מצליל לגרפמה ברמת אות

פתיחה:

דני היה ילד חמוד, שלמד אצל המורה. יום אחד הוא הגיע, ולא אמר מילה. אתם יודעים למה? כי הוא היה צרוד מאוד. המורה החליטה ללמד אותו, בלי שהוא ידבר. אבל באמצע השיעור, הוא היה צמא מאוד. מה הוא יכול לעשות? איך הוא יבקש מים? הוא ניסה לצייר לה על הדף כוס, אבל היא לא הבינה. גם מים לא ידע איך לצייר. הוא הצביע על כוס, והיא חשבה שהוא אומר שהכוס לא במקום, או שגם להם יש כזו כוס בבית. אבל - לשתות היא לא נתנה לו. אז הוא הבין כמה טוב יהיה כשהוא ידע לכתוב, אז הוא יכול לכתוב לה בפירוש: אני רוצה מים. והיא תבין... איך היא תבין מהקיום האלה את מה שהוא רוצה? אלו לא סתם קיום, אלו אותיות. לכל אות יש משמעות, יש צליל שהוא "משמיעה". וכך אפשר לכתוב ולקרוא.

■ דף המרה פונמית גרפית - עמ' 2 - לא להעיר על צורת הכתב. לראות רק שיודע להמיר מצליל לאות.

אנחנו יודעים איזו אות מתאימה לכל צליל, אבל האם חשוב גם לכתוב את האותיות באופן ברור?

■ דף מודעות לצורך לכתוב באופן ברור - עמ' 3 - כתב יד. (לכותבים בכתב דפוס, אפשר להכין דף דומה).

מעכשיו, נקפיד לכתוב הכול בצורה ברורה, נתאמן ובעזרת ה' נצליח. בואו נראה כמה מילים:

מילות בוחן (ההסבר למושג זה - בדף המבוא)

צָם, גֶּן, דָּף, בֶּץ, לֵף, גֶּפֶן, לָמַד, זָרַם, רֶגֶל, בָּרַז

אם התלמיד גילה הצלחה של 100% בכתיבת המילים - אפשר לעבור לנושא הבא.

אם התלמיד גם החליף אותיות על רקע שמיעתי (פ-ב/ב-פ/ג-ב/ג-ק/ז-ס-צ) יש לעבוד על הבחנה שמיעתית בעל פה ובכתב. לשם כך הוקדשו **העמודים 4-8**. על המורה להתאים את דפי העבודה לצרכי הילד.

אם התלמיד טעה בין ב-ד (בכתב יד) או שלא השתמש באותיות הסופיות כנדרש, יש לעבוד בסדר הבא:

אם התלמיד לומד בכתב דפוס - יש להתחיל באותיות הסופיות, אם הוא כותב בכתב יד - יש להתחיל בעבודה על ההבחנה בין ג-ז, ורק אח"כ לעבור לעבוד על האותיות הסופיות.

שלב הזיהוי ומודעות - אותיות סופיות

המורה כותבת על הלוח את המילה זָמְזָם, ושואלת: מה אומרת האות זָ? ... והאות ס? ... זה אותו צליל, אז למה פה היא נראית כך... וכאן - אחרת? - כי זו מם סופית. בסוף מילה לא שמים מ' רגילה, יש מם מיוחדת, מם סופית. האם יש גם ל' סופית? ג' סופית? לא. רק לחמש אותיות יש צורה מיוחדת בסוף מילה. ■ דף הקנייה - עמ' 9 - בכתב דפוס, ו-עמוד 20 - בכתב יד. - בדף זה מופיעות מילים שעלולות להיות בהן החלפות של הומופונים, ואין להעיר על כך בשלב זה (לדוגמה: אָץ במקום עץ).

שלב הלמידה ותרגול - אותיות סופיות

המורה בודקת האם הילד שולט בחלק מן האותיות הסופיות, בקריאה ובכתיבה, ומתמקדת בעבודה על האותיות שחסרה בהן שליטה. אם כי, אפשר לתת בתחילה דף תרגול שהילד יצליח בו בקלות, וכך יגיע עם מוטיבציה רבה יותר לדפים המאתגרים יותר, מתוך חווית הצלחה. **בעמודים 9 - 15** התרגילים הם באותיות דפוס. **בעמודים 21 - 31** התרגילים הם באותיות כתב.

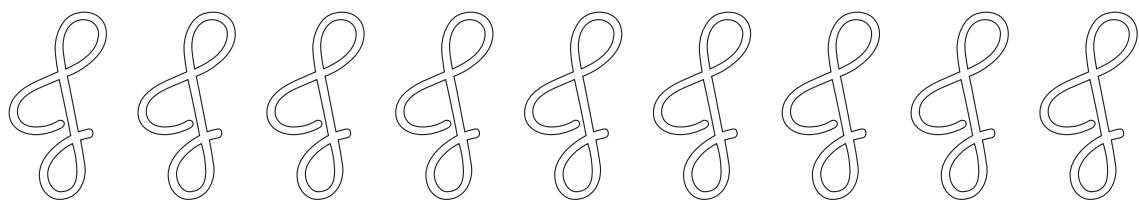
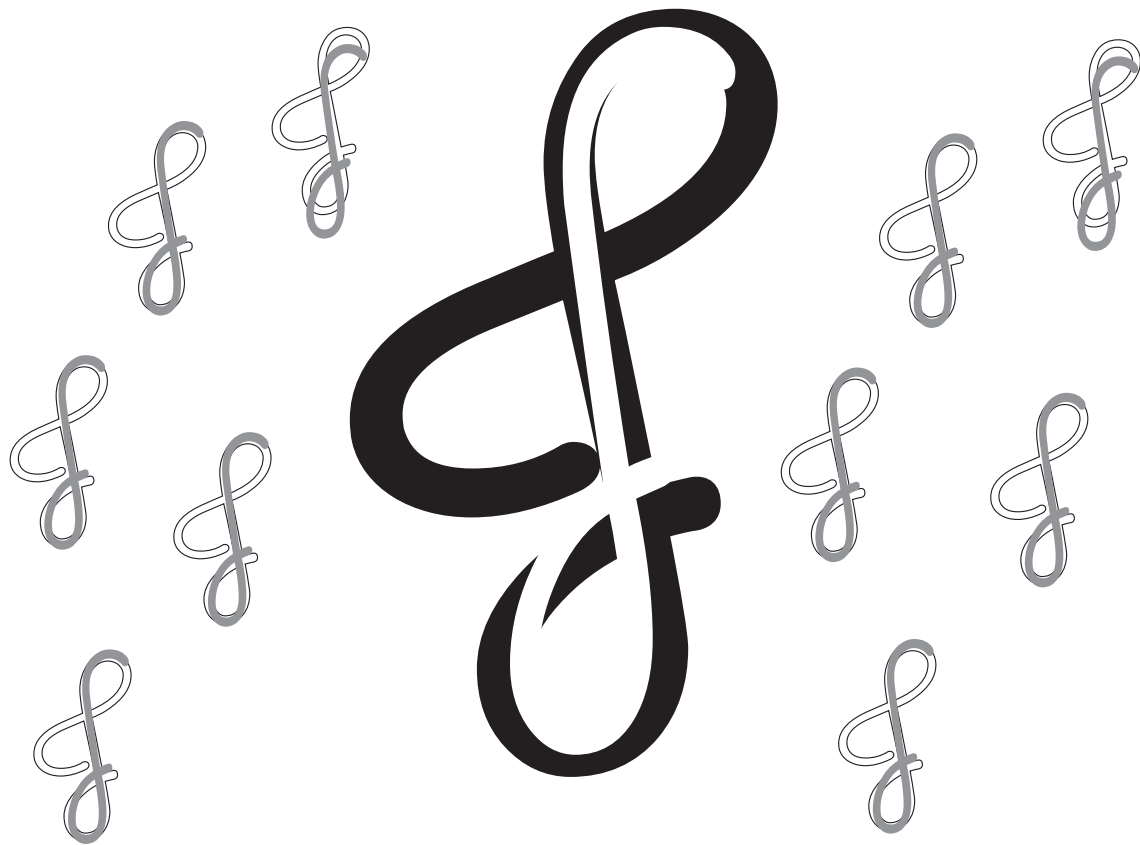
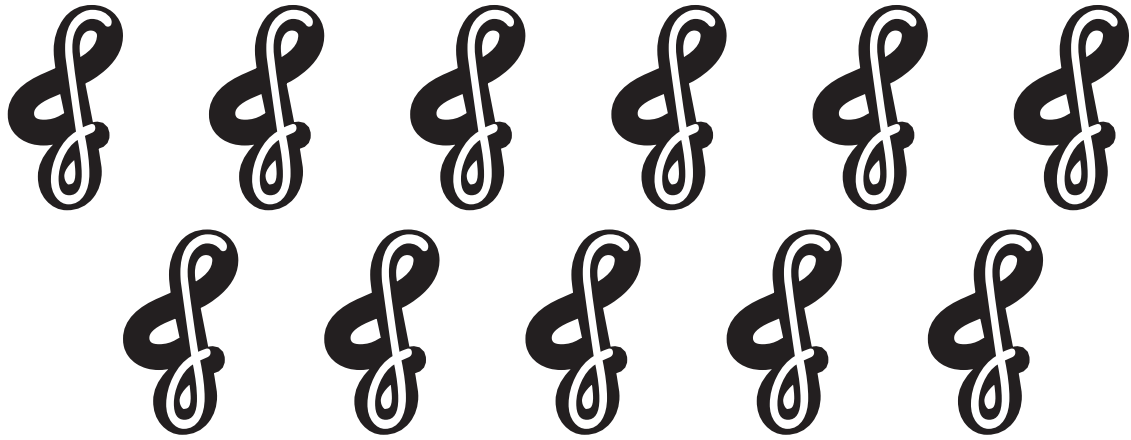
את העבודה על ההבחנה בין ב-ד מתחילים בדף ההקניה ■ עמ' 16, וממשיכים בדפי תרגול לפי הצורך.

שיעורי בית: אפשר לתת מתוך מגוון דפי התרגול הנ"ל, משימות שנערכה להן הדגמה בכיתה.

דף תרגול עיצוב ך
תוך הטמעת הכיוון הנכון בכתיבת
האות ך כהכנה לאותיות הסופיות

עבור בקו רצוף על צורת האות: בחלק העליון בלורד (טוש) ובאחרון - בעיפרון.

דף זה מיוחד לתלמידים שנוטים לכתוב את האות ך מלמעלה.

דף תרגול השימוש
באותיות סופיות פ, ק, ר

✍ בחרו באחת משתי האותיות: פ / ר והשלימו את האות החסרה בכל מילה:
(זכרו שה-ר הוא בסוף מילה, ויוצא למעלה מהשורה).

10. טוּר _____

1. עוּר _____

11. טוּרְיָם _____

2. עוּרְיָם _____

12. הַתְּפוּזָה _____

3. עוּזָה _____

13. הַתְּעוּזָה _____

4. עוּזָה _____

14. יְחַפֵּז _____

5. עוּזָה יְחַפֵּז _____

15. יְחַפֵּזיָם _____

6. עוּזָה יְחַפֵּזיָם _____

16. נְחַפֵּזיָם _____

7. עוּזָה יְחַפֵּזיָם _____

17. עוּזָה _____

8. עוּזָה יְחַפֵּזיָם _____

18. עוּזָה יְחַפֵּזיָם _____

9. עוּזָה יְחַפֵּזיָם _____

הערה: את הדף הזה אפשר לתת לתלמיד למלא באופן עצמאי, גם בלי שיקרא את המילים. אפשר לתת אותו גם כשיעורי בית. (כך הוא מפנים את העיקרון של אות רגילה ואות סופית). בזמן הבדיקה, יש לבקש ממנו לקרוא את המילים, וכך מחזק גם את הקריאה של האות הסופית.

קראו, ובדקו איזו אות מתאימה להשלמה: כ / ק או פ / פּ.

1. יוֹיִם הַיָּם הַשָּׁמַיִם הַכְּתוּבָה.

2. פּוֹתָחִים, נֶגֶד הַמְּשָׁרְתִים.

3. הַיָּם קִיָּה נֶפֶס הַשָּׁמַיִם הַמְּשָׁרְתִים.

4. הַמְּשָׁרְתִים הַשָּׁמַיִם הַכְּתוּבָה הַשָּׁמַיִם.

5. הַכְּתוּבָה הַשָּׁמַיִם הַמְּשָׁרְתִים הַשָּׁמַיִם.

6. הַכְּתוּבָה הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם.

7. הַכְּתוּבָה הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם.

8. הַכְּתוּבָה הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם.

9. הַכְּתוּבָה הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם.

הערה: בדף זה הילד מוכרח לקרוא לפני שהוא מחליט באיזו אות לבחור. בפעם הראשונה, מומלץ למלא דף כזה בכיתה, וללמד את השיטה: לקרוא את המילה, לחשוב איזה צליל מתאים להשלים אותה כדי שתצא בעלת משמעות (בהתאם לאפשרויות בדף זה), ואז לבדוק האם האות החסרה היא בסוף מילה - אז לבחור באות הסופית. אח"כ התלמיד יכול לעבוד לבד, ובסיום - לקרוא ברצף את כל המשפטים לבדיקה.

דף חיזוק והפנמה של ח - ז, ט - כ
בקריאה ובכתיבה, רמה גבוהה.

קראו את המשפטים, ובחרו מילה מתאימה להשלמה.

א. כט / כץ

הַחֲתָמָה שֶׁעָלָה עָלַי הִיא עֲנִי וְלֹא _____.

ב. נר / נר

הַכֹּפֶלֶה הַחֲכִימָה הַיָּשָׁרָה _____ פְּרָחִים וְרֹצָרָע.

ג. נפל / נפל

חֲנָה הַקְּטָנָה לֹא הִתְבַּיְשָׁה, אֶל הַכֹּפֶלֶה נִשְׁעָה וְ"_____ - טוֹב" אָמְרָה.

ד. נצר / נצר

אֲלֵיָּצֵר צִיר צִיר עָלַי כְּתָמ, וְ_____ טְהִיב הַמְסֻפָּרִים.

ה. נרץ / נרץ

יָשָׁרִים אֵינֶם אֹכְלִים פֶּלֶם _____.

ו. כפל / כפל

הַתִּינוֹק _____ אֶת הַכּוֹס אֶל מִתְחַת לְמִטָּה.

ז. נץ / נץ

הַיָּלֵד שֶׁצִּיָּלַל _____ פְּתָאֵם מִפְּחֵם, וְהֵחָל _____ מֵעַל הַמַּיִם.

ח. חפל / חפל

הַבָּעֵם _____ וְאָפְרִים _____ אֶת הַמַּעֲפִים.

ט. קוז / קוז

הַבֶּן הַחַיִּית רָאִינוּ _____ שֶׁנִּתְקַע עָלָיו _____ הַקָּדָה.

הערה: דף זה אפשר מומלץ לעבוד עם התלמיד ולעזור לו, בעת הצורך, לנהל את העבודה ביעילות.